

Forum Standaardisatie

Wilhelmina v Pruisenweg 104
2595 AN Den Haag
Postbus 84011
2508 AA Den Haag
www.forumstandaardisatie.nl

notitie

Opname NLCIUS-standaard op de lijst met open standaarden

FORUM STANDAARDISATIE

25 april 2018

Concept

Agendapunt:	2d		
Bijlagen:	Expertadvies NLCIUS-standaard		
Aan:	Forum Standaardisatie		
Van:	Stuurgroep Standaardisatie		
Datum:	26-3-2018	Versie	1.0

Aanleiding en achtergrond

Per 18 april 2019 moeten overheden efacturen kunnen ontvangen en verwerken. Facturatie systemen moeten hiervoor worden aangepast conform de Europese standaard EN16931. Deze standaard biedt ruimte om facturen op verschillende manier op te stellen. De term die hiervoor in de norm wordt gehanteerd is CIUS, Core Invoice Usage Specification. Om te voorkomen dat er in Nederland verschillende versies komen is de NLCIUS ontwikkeld. Deze zorgt voor een eenduidige implementatie zodat alle systemen deze facturen kunnen lezen. NLCIUS is de opvolger van SMeF 2.0 die nu op de lijst met verplichte standaarden staat.

Betrokkenen en proces

Door het Bureau Forum Standaardisatie is een intakegesprek gevoerd met de indiener (TNO) van de standaard NLCIUS. Tijdens de intake is de standaard getoetst op uitsluitingscriteria en is een eerste inschatting gemaakt van de kansrijkheid van de procedure. Naar aanleiding daarvan heeft het Forum Standaardisatie besloten de standaarden in procedure te nemen. Gedurende de toets zijn experts van onder meer TNO, Logius, de Ministeries EZK, BZK en SZW, TIE Kinetix, Flowcanto en Ketenstandaard gesproken. Vervolgens heeft de publieke consultatie van het expertadvies plaatsgevonden. Tijdens het bovengenoemde proces heeft tevens de inhoudelijke besluitvorming over versie 1.0 van NLCIUS plaatsgevonden in het NEN standaardisatieplatform eProcurement.

Consequenties en vervolgstappen

Het expertadvies is positief over opname van NLCIUS op de lijst met verplichte standaarden en gelijktijdig afvoeren van SMeF 2.0. Uit de publieke consultatie zijn geen aanvullingen of tegengeluiden gekomen. Het Forum Standaardisatie zal op basis van het Forumadvies en de relevante inzichten uit de openbare consultatie een advies aan het Overheidsbreed

Beleidsoverleg Digitale Overheid (OBDO) opstellen. Het OBDO bepaalt op basis van het advies of NLCIUS op de lijst open standaarden wordt opgenomen met als status 'verplicht' en SMeF 2.0 gelijktijdig wordt afgevoerd.

Gevraagd besluit

Het Forum Standaardisatie wordt gevraagd om in te stemmen met onderstaand advies:

Het Forum Standaardisatie adviseert het Overheidsbreed Beleidsoverleg Digitale Overheid om:

1. SMeF 2.0 op de 'pas toe of leg uit' lijst te vervangen door NLCIUS

Ad 1 Vervangen van SMeF 2.0 door NLCIUS op de 'pas toe of leg uit' lijst

NLCIUS is de opvolger van SMeF 2.0. In het kort komen de verschillen tussen NLCIUS en SMeF 2.0 op het volgende neer:

1. NLCIUS is compliant aan de EN16931 (die door EU en NL wetgeving door overheden moet worden ondersteund). SMeF is niet (volledig) compliant aan de EN16931. In de NLCIUS zitten een aantal extra elementen, bedrijfsregels en gebruiksinstructies die niet in SMeF waren gedefinieerd. Deze komen voort uit de EN16931 of hernieuwd inzicht vanuit de werkgroep.
2. In de NLCIUS komen een aantal elementen, bedrijfsregels en gebruiksinstructies uit SMeF te vervallen. Dit omdat compliance aan de EN16931 het uitgangspunt is.

Als functioneel toepassingsgebied voor NLCIUS wordt geadviseerd:

NLCIUS moet worden toegepast op de verzending van elektronische facturen door organisaties die deelnemen aan het economisch verkeer in Nederland (waaronder overheden) welke zijn bestemd voor Nederlandse overheden en instellingen uit de (semi-)publieke sector en de ontvangst hiervan door deze overheden en instellingen.

Als organisatorisch werkingsgebied van NLCIUS wordt geadviseerd:

Nederlandse overheden (Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen) en instellingen uit de (semi-) publieke sector.

Toelichting

1. Waar gaat het inhoudelijk over?

Per 18 april 2019 moeten overheden efacturen kunnen ontvangen en verwerken. Facturatie systemen moeten hiervoor worden aangepast conform de Europese standaard EN16931. Deze standaard biedt ruimte om facturen op verschillende manier op te stellen. Om te voorkomen dat dit gebeurt is de NLCIUS (Core Invoicing User Specification) ontwikkeld. Deze zorgt voor een eenduidige implementatie zodat alle systemen deze facturen kunnen lezen.

NLCIUS is de opvolger van SMeF en is een aanvullende specificatie op de Europese Norm EN16931-1:2017 (deel 1 over het semantisch datamodel) en EN16931-2:2017 (deel 2 over de lijst van syntaxes) voor toepassing in Nederland.

Deze Europese Norm (Hierna: EN16931) beschrijft de wijze van e-factureren naar overheden en is ook bruikbaar voor bedrijven onderling. Toepassing van de

EN16931 is al per EU richtlijn (2014/55/EU) en Nederlandse wetgeving (de gewijzigde (herziene) aanbestedingswet 2012) verankerd. In artikel 38 stelt de EU richtlijn dat lidstaten 18 maanden de tijd voor implementatie hebben na publicatie van de Europese norm voor elektronische facturering. De Europese Norm is op 17-10-2017 gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie. Hierin is op basis van de termijn van 18 maanden ook de invoeringsdatum van 18-4-2019 opgenomen.

De EN16931 biedt echter ruimte om, binnen bepaalde kaders, aanvullende eisen te stellen door zowel (groepen van) ontvangers als verzenders. Bijvoorbeeld om land-specifieke wetgeving te implementeren. De term die hiervoor in de norm wordt gehanteerd is CIUS, Core Invoice Usage Specification. NLCIUS is de Nederlandse invulling van deze mogelijkheid.

2. Hoe is het proces verlopen?

Het proces is als volgt geweest:

1. De procesbegeleider heeft op 10 november 2017 een intakegesprek gevoerd met de indiener. Tijdens de intake is de standaard getoetst op criteria voor in behandeling nemen en is een eerste inschatting gemaakt van de kansrijkheid van de procedure.
2. Op basis van de intake heeft het Forum Standaardisatie op 13 december 2017 besloten de standaard in procedure te nemen. Hierop volgend is een expertgroep samengesteld en een voorzitter aangesteld.
3. De leden van de expertgroep hebben een voorbereidingsdossier gekregen dat is samengesteld met informatie uit de aanmelding en het intake onderzoek. Voorafgaand aan de expertbijeenkomst heeft de expertgroep dit voorbereidingsdossier doorgenomen en aandachtspunten geïdentificeerd.
4. De expertgroep is op 22 januari 2018 bijeengekomen om de bevindingen in het algemeen en de geïdentificeerde aandachtspunten in het bijzonder te bespreken. Tijdens deze bijeenkomst zijn ook het toepassings- en werkingsgebied vastgesteld. Op basis van deze bijeenkomst is het expertadvies opgesteld.
5. In de periode 23 februari tot 23 maart 2018 heeft het Bureau Forum Standaardisatie het expertadvies openbaar gemaakt ten behoeve van een publieke consultatie. Eenieder kon gedurende de consultatieperiode een reactie geven op dit expertadvies. Na afsluiting van de openbare consultatie heeft het Bureau Forum Standaardisatie de reacties teruggekoppeld aan de expertgroep.

3. Hoe scoort de standaard op de toetsingscriteria?

Toegevoegde waarde

NLCIUS zorgt voor een eenduidige wijze van e-factureren, zonder dat daar specifieke risico's mee gemoeid zijn. De wettelijke verplichting voor het kunnen ontvangen en verwerken van efacturen krijgt met NLCIUS een eenduidige implementatie die voorkomt dat er - potentieel niet compatible - lokale varianten komen met hogere implementatiekosten tot gevolg.

Open standaardisatieproces

Hoewel de beheersituatie voor NLCIUS in 2018 en verder verandert ten opzichte van de beheersituatie van SMeF, wordt er voorzien in een open, laagdrempelig en evenwichtig beheerproces. De doorontwikkeling van NLCIUS is voor de komende jaren gegarandeerd, er is sprake van een heldere ondersteuningsstructuur voor de belanghebbenden

Draagvlak

NLCIUS kan rekenen op voldoende draagvlak bij de overheid en het bedrijfsleven. Voor een deel is dat het gevolg van de wettelijke verplichting om vanaf april 2019 elektronisch factuuruitwisseling te kunnen doen op basis van EN16931. De voorganger van NLCIUS is tot stand gekomen met inbreng van de overheid en het bedrijfsleven en is breed geïmplementeerd. Dit is bij NLCIUS ook het geval.

Opname bevordert de adoptie

De expertgroep adviseert het Forum Standaardisatie opname van NLCIUS op de lijst met verplichte standaarden (en gelijktijdig afvoeren van SMeF 2.0). NLCIUS draagt bij aan een tijdige (voor 18 april 2019) en eenduidige implementatie van de Europese standaard EN16931.

Toelichting van eventuele risico's

De expertgroep ziet geen specifieke risico's, wel is het volgende aandachtspunt genoemd:

NLCIUS was ten tijde van het opstellen van het expertadvies nog niet definitief. Dat werd door de experts niet als belemmering gezien om positief te adviseren over opname van de standaard op de lijst met verplichte standaarden. Belangrijkste overweging daarbij was dat het slechts tweemaal per jaar mogelijk is om standaarden op te voeren op de lijst. Als pas aan het eind van dit jaar NLCIUS verplicht wordt is er minder dan een half jaar tot het moment van verplichte implementatie (18-4-2019) en dat werd te kort geacht.

Inmiddels is de standaard op 3 april 2018 in het NEN standaardisatieplatform eProcurement goedgekeurd zonder voorwaarden of voorbehouden. De voorwaarde van de expertgroep dat versie 1.0 van NLCIUS beschikbaar bij indiening van het Forumadvies is hiermee ingevuld. De publicatie van de standaard vindt plaats op www.stpe.nl. Dit is de nieuwe website van het standaardisatieplatform, alle relevante gegevens van de website van SMeF (<https://smef-standaard.nl/>) zullen naar deze website gemigreerd worden.

4. Wat is de conclusie van de expertgroep en de consultatie?

Conclusie van de expertgroep

De expertgroep adviseert het Forum Standaardisatie opname van NLCIUS op de lijst met verplichte standaarden (en gelijktijdig afvoeren van SMeF 2.0).

Eventuele aanvullingen vanuit de consultatie

Er zijn geen aanvullingen gekomen vanuit de publieke consultatie.

5. Welke additionele adviezen zijn er ten aanzien van de adoptie van de standaard?

Door de expertgroep zijn de volgende oproepen ten aanzien van de adoptie van de standaard gedaan:

1. **Aan SimplerInvoicing en PIANOo:** voorzie in een standaardtekst voor aanbestedende diensten over NLCIUS voor gebruik bij de inkoop van diensten/werken/ICT componenten.
2. **Aan het NEN Standaardisatieplatform eProcurement:** draag zorg voor een adequate (technische) implementatieondersteuning voor alle stakeholders.

3. **Aan leveranciers:** maak via de site van het Forum Standaardisatie bekend dat NLCIUS binnen producten/diensten is geïmplementeerd.

De opgeroepen partijen worden gevraagd om één jaar na opname van de standaard over de voortgang op deze punten te rapporteren aan het Forum Standaardisatie.

Bijlage

- Expertadvies NLCIUS:
<https://www.forumstandaardisatie.nl/sites/bfs/files/20180206%20Expertadvies%20NLCIUS.pdf>